

PLEIDOOI VOOR LESGEVEN IN MIDDELBAAR ALS OPTIE NA DOCTORAAT

Vincent Ginis, Pieter Bonte en Filip Van Droogenbroeck: drie doctors met een boodschap: laat gedoctoreerden een rol van betekenis spelen in de middelbare school. © Kristof Vadino

Is er een doctor in de klas?

Je hebt gedoctoreerd en je vindt geen baan aan de universiteit? Ga dan lesgeven aan een middelbare school, stellen drie jonge doctors voor.

VAN ONZE REDACTEUR

TOM YSEBAERT

BRUSSEL | Het idee borrelde op tijdens een vrijgezellenweekend in Duitsland. 'Een historische nabootsing van 1916, of hoe een gekke hoed dragen tot allerlei intelligente gesprekken kan leiden.'

Vincent Ginis (29), doctor in de fysica (VUB), Pieter Bonte (31), doctor in de filosofie (UGent), en Filip Van Droogenbroeck (31), doctor in de sociologie (VUB), vertrokken vanuit een nuchtere vaststelling. Er halen vandaag de dag een pak meer mensen een doctoraat dan vroeger. Hun aantal is in tien jaar tijd verdubbeld. Alleen: het aantal banen in de academische wereld is niet mee gegroeid. Gevolg: een overschot aan superhooggeschoold talent dat er niet op moet hopen ooit professor te worden. In plaats van de frustratie te laten knagen, lanceren de drie een positief idee: laat doctors een rol van betekenis spelen in de middelbare school. Vandaag kiest amper iets meer dan een op de honderd gedoc-

toereerden voor een job in het niet-hoger onderwijs (*zie hiernaast*). Iedereen die aan een doctoraat begint, heeft een carrière als onderzoeker in het achterhoofd. Dat zit er vandaag nog diep in. 'Les gaan geven in een middelbare school wordt te weinig als een valabele optie naar voor geschoven bij jonge onderzoekers. En dat is jammer', vindt Vincent Ginis. 'Vandaag komen ze nog sneller bij een bank terecht', stelt Filip Van Droogenbroeck. 'Je kunt je afvragen of daar hun talenten beter tot hun recht komen.'

School als levend lab

De socioloog doctoreerde op het welbevinden van (oudere) leerkrachten en hoe die het kunnen volhouden (*DS 15 april*). Hij ziet in de verse academische instroom een dubbel voordeel. 'Het is een uitweg voor het teveel aan doctors en het kan voor een stuk het toekomstige tekort aan leerkrachten in het secundair opvangen.' Doctors hebben competenties die

kunnen renderen op school. Ze zijn experts in hun stof en ze hebben de onderzoeksreflex die ze aan de leerlingen mee kunnen geven. Het middelbaar onderwijs kan er zijn voordeel mee doen.

Het hoeft voor het trio geen breuk te betekenen met de academische habitat. 'Als we de band met de universiteit behouden, kan dat voor die instelling een meerwaarde betekenen', meent Ginis. 'De school is dan een soort levend lab, waar je ziet hoe je het best kennis overbrengt.'

'En deze leerkrachten kunnen ook gastlessen aan de unifiek geven', zegt Bonte.

Er lopen onderhandelingen om het beroep van leerkracht op te waarderen. In dat proces mag hun voorstel best ernstig genomen worden, vinden de drie. Het kan een nieuwe dynamiek op gang brengen en het beroep aantrekkelijker maken

Doctors zijn experts in hun stof en ze hebben de onderzoeksreflex die ze aan de leerlingen mee kunnen geven

voor topstudenten, zoals het geval is in landen waar ze selectiever zijn in de toegang tot het vak. 'Het kan een aanzuigeffect creëren', hoopt Van Droogenbroeck.

Geen extra verloning

Doctors zouden voor hen een eigen statuut van 'leerkracht-onderzoeker' kunnen krijgen. Bonte: 'Er hoeft geen extra verloning aan vast te hangen, als onze anciënniteit – de jaren die we aan ons doctoraat gespendeerd hebben – in rekening wordt gebracht.'

'We beseffen dat dat gevoelig ligt bij de andere leerkrachten', zegt Vincent Ginis. 'Het is niet de bedoeling hen te demotiveren maar wel om de doctors naar waarde te schatten. Je hoort ons niet beweren dat gedoctoreerden betere leerkrachten zijn.'

Hoewel ze allemaal les hebben gegeven tijdens hun doctoraatstijd, hebben de drie op dit moment geen lerarenopleiding achter de rug. 'Het zit gewoon niet in het pakket als je aan een doctoraal onderzoeksproject begint', zeggen ze. 'Meer zelfs: in de regel mag het niet eens,' geeft Pieter mee. 'Misschien zou het er wel deel van uit moeten maken. Dan zou het leraarschap meer een logisch vervolg zijn dan vandaag.'

Meer doctors in industrie en bij overheid dan op school

In 2013 waren 27 van de 1.623 mensen met een doctoraatstitel tewerkgesteld in het niet-hoger onderwijs. Dat kan een secundaire school maar ook avondonderwijs zijn. In 2010 waren het er 31 van de 1.436. De cijfers komen van BelSpo en het expertisecentrum Ecom. Gemiddeld werkt slechts 1,9 procent van alle gedoctoreerden in Vlaanderen in het niet-hoger onderwijs. Ter vergelijking: in 2013 werkte 37,6 procent van hen nog aan de universiteit en net geen 20 procent in de industrie. Ook bij de overheid, in ziekenhuizen en in de dienstensector vinden we hen meer terug dan in de middelbare school.

'Het zijn vooral afgestudeerden uit de humane of de exacte wetenschappen die voor het onderwijs kiezen', zegt Karen Vandevelde, beleidsadviseur aan de UGent. 'Niet alleen de doctors, ook de scholen zullen hun houding wat moeten veranderen.' (ty)